

شماره کارت:

ترجمه و برداشتی

از
قرآن مجید

جزوه بیست و دوّم

ترجمه و برداشت از: استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ الصَّلَاةُ

وَ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا يَسِّيْمَا عَلَىٰ

بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحِ الْعَالَمِينَ لِتُرَابِ مَقْدَمِهِ الْفِداءِ

«پیشگفتار»

این جزوی با موضوع بنده مسئله «تذکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه‌ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه‌ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تذکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تذکیه نفس است در این جزوی آورده شده است.

ضمیمنا نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می‌نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبیر بیشتری در قرآن و توجه دوستان به سخنان حضرت حق جل و علا یادآوری شده است.

تا انشاء الله سالکین الى الله با تأمل زیادتری موفق به قرائت قرآن گردند. و ضمیمنا آیاتی که در این جزوی قرائت می‌شود جایجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیاتی که مربوط به تذکیه نفس است را پشت سرهم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوی آورده شده است و بعدها سائر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزویات جداگانه‌ای آورده خواهد شد انشاء الله.

به امید موقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آيات ٩١-٩٦ از سوره توبه

لَيْسَ عَلَى الْضُّعْفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَحْدُونَ مَا

يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُخْسِنِينَ مِنْ

سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (٩١) وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ

لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَغْيِنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا إِلَّا

يَحْدُو مَا يُنْفِقُونَ (٩٢) إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُوكَ وَهُمْ

أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ

فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (٩٣) يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا

لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّانَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَ سَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَ رَسُولُهُ شَاهَ

تُرَدُّونَ إِلَى عَالَمِ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ فَيَسْتُكْمُ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٩٤) سَيَخْلُفُونَ

بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا أَنْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَغْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ

رِجْسٌ وَ مَأْوَيُهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (٩٥) يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضُوا

عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضُوا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضِي عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (۹۶)

ترجمه آیات ۹۱-۹۶

بر ضعیفها و بیمارها و آنها که چیزی برای انفاق در راه جهاد ندارند، در صورتی که برای خدا و پیامبرش خیرخواه باشند، هیچ گناهی نیست. بر نیکوکاران راهی برای ایراد نیست و خدا آمرزنده مهربانی است. (۹۱)

و نیز ایرادی نیست بر آن کسانی که وقتی نزد تو آمدند که آنها را بر مرکبی سوار کنی، تو گفتی: مرکبی که شما را بر آن سوار کنم، ندارم. آنها در حالی برگشتند که از چشمانشان بر اثر غم و اندوه اشک می‌ریخت، زیرا چیزی نداشتند که در راه جهاد انفاق کنند. (۹۲)

ایراد فقط بر کسانی است که ثروتمند هستند و از تو اجازهٔ ترک جهاد می‌خواهند. آنها راضی شده‌اند که با مخالفین باشند و خدا بر دلهاشان مُهری زده، پس آنها نمی‌دانند. (۹۳)

وقتی که شما از جنگ به طرف آنها بر می‌گردید، از شما عذرخواهی می‌کنند. بگو: عذر نیاورید، ما هرگز سخن شما را باور نمی‌کنیم، قطعاً خدا ما را از اسرار شما آگاه کرده و خدا و رسولش اعمال شما را می‌بینند، سپس به طرف خدائی برگردانده می‌شوید که از پنهان و آشکار آگاه است و او شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه می‌نماید. (۹۴)

وقتی به سوی آنها برگردید، برای شما به خدا قسم می‌خورند تا از آنها صرفنظر نماید. به آنها بی‌اعتنایی کنید، برای اینکه آنها پلید و نجس‌اند و به سزای آنچه می‌کنند، جایشان جهنّم خواهد بود. (۹۵)

برای شما قسم می‌خورند تا شما از آنها راضی شوید، پس اگر شما از آنها راضی شوید، قطعاً خدا از گروه فاسقان راضی نخواهد شد. (۹۶)

برداشت از آیات ۹۱-۹۶ (انفاق)

مردم مسلمان دو دسته هستند. یک دسته پولی ندارند ولی مایلند کارهای خیری انجام دهند و انفاق کنند و به جهاد بروند و حتی اگر آنها را از انفاق و جهاد نمودن مانع شوند، از غم و اندوه اشکشان می‌ریزد و ناراحت می‌شوند و از آن طرف دسته دیگری هستند که ثروتمندند ولی دوست دارند که با زن و فرزندشان در خانه بنشینند و دلهاشان مرده است و انفاق نمی‌کنند و فقط معذرت خواهی می‌کنند و اصرار دارند که خدا و رسولش از آنها راضی شوند. آنها دروغ می‌گویند، اگر چه قسم بخورند که این گونه نیستیم. اینها پلیدند و جهنّمی هستند و خدا از فساق راضی نمی‌شود.

بنابر این سالک الى الله نباید خود را از دسته دوم قرار دهد. بلکه باید کوشش کند که از مال دنیا جوهر را ثروتمند نماید و انفاق کند و اگر نمی تواند این کار را بکند باید لااقل آرزوی کارهای خوب را داشته باشد.

آيات ۹۷-۹۹ از سوره توبه

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَ نِفَاً وَ أَجْدَرُ الَاٰيَةِ عَلَيْهِمْ حُدُودًا مَا آنَزَ لَهُمْ

اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۹۷) وَ مِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ

مَا يُنِفِقُ مَغْرِمًا وَ يَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوءِ وَاللَّهُ

سَيِّعٌ عَلِيمٌ (۹۸) وَ مِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ يَتَّخِذُ

مَا يُنِفِقُ قُرُبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَ صَلَواتِ الرَّسُولِ الْآئِمَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ

سَيِّدُ الْخَلْقِمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (۹۹)

ترجمه آيات ۹۷-۹۹

عربهای بیابانی کفر و نفاشان از دیگران بیشتر است و در ناگاهی از حدود و احکامی که خدا بر پیامبرش نازل کرده، سزاوارترند و خدا دنای حکیمی است. (۹۷) و گروهی از اعراب بادیه نشین آنچه را که در راه خدا خرج می کنند، غرامت و خسارت می دانند و منتظر حوادث ناگواری برای شما هستند. حوادث ناگوار بر خود آنها باشد و خدا شنوای دانائی است. (۹۸)

و گروهی دیگر از اعراب بادیه نشین به خدا و روز قیامت ایمان دارند و آنچه را در راه خدا انفاق می کنند، سبب تقریب به خدا و دعاهای پیغمبر می دانند. بدانید که این انفاق آنها سبب نزدیکی به خدا

برای آنها است. به زودی خدا آنها را در رحمتش وارد می‌کند. قطعاً خدا آمرزنده مهربانی است. (۹۹)

برداشت از آیات ۹۷-۹۹ (تعصبات جاهلانه)

سالک الى الله باید خود را از تعصبات جاهلانه بیرون بیاورد تا از کفر و نفاق خارج شود و حدود الهی را بفهمد و فکر نکند که آنچه انفاق می‌کند ضرر کرده و در جایی حساب نمی‌شود، بلکه باید بداند که آنچه را انفاق می‌کند وسیله قرب به خدا و دعای رسول و اهل بیت عصمت و طهارت ﷺ خواهد بود و خدا او را در رحمت خاص خود وارد خواهد فرمود.

آیات ۱۰۰-۱۰۱ از سوره توبه

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ أَتَّبَعُوهُمْ

بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعْدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي

تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (۱۰۰) وَمَنْ

حَوْلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى الْتِفَاقِ

لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُونَ إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ (۱۰۱)

ترجمه آیات ۱۰۰-۱۰۱

وانهائی که در اوائل از مهاجرین و انصار و کسانی که به خوبی از آنها پیروی کردند، بر دیگران سبقت گرفتند، خدا از آنها راضی است و آنها نیز از خدا راضی هستند و برای آنها خدا بهشتی‌هایی آماده کرده که از زیر درختان آنها نهرهایی جاری است و همیشه در آنها خواهند بود و آن موفقیت بزرگی است. (۱۰۰) و جمعی از میان اعراب که در اطراف شما هستند، منافقند و جمعی از اهل مدینه بر نفاق خوی گرفته‌اند. تو از آنها آگاه نیستی ولی ما از آنها آگاهیم. به زودی آنها را دو بار مجازات می‌کنیم، سپس به عذاب عظیمی برگردانده می‌شوند. (۱۰۱)

برداشت از آیات ۱۰۱-۱۰۰ (اعمال انسان ارزش دارد)

سالک الی الله باید فکر نکند که اگر جمیع در کنار اولیاء خدا و یا در مکانهای خوب و مقدس هستند آنها خوبند. زیرا گاهی ممکن است آنها منافق باشند، چنان که بعضی از عربهایی که در مدینه و در کنار پیامبر اکرم ﷺ بودند منافق بودند و جمیع هم از مهاجر و انصار بانیکوکاری خدارا از خود راضی کردند و آنها هم از خدای تعالی راضی بودند. بنابر این معیار خوبی، نیکوکاری است. نه آنکه با قرب جوار با اولیاء خدا انسان بخواهد خود را خوب معرفی کند.

آیات ۱۰۲-۱۰۶ از سوره توبه

وَآخَرُونَ أَعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلاً صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (۱۰۲) خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَوةَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (۱۰۳) أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ (۱۰۴) وَقُلِّ أَغْمَلُوا فَسِيرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَى عَالَمٍ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَسِّكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (۱۰۵) وَآخَرُونَ مُرْجَحُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبَ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۱۰۶)

ترجمه آیات ۱۰۲-۱۰۶

و گروه دیگری که به گناهان خود اعتراف کردند و عمل خوب و بد را با هم مخلوط نمودند، امید است که خدا توبه آنها را پذیرد. قطعاً خدا آمرزنده مهریانی است. (۱۰۲)

از اموال آنها صدقه بگیر تا به وسیله آن روح آنها را از رذائل اخلاقی پاک و پاکیزه گردانی و بر آنها صلوات بفرست، چون صلووات تو برای آنها مایه آرامش است و خدا شناوی دانائی است. (۱۰۳)

نمی‌دانستند که قطعاً تنها خدا توبه بندگانش را می‌پذیرد و صدقات را می‌گیرد و قطعاً خدا است که او توبه پذیر مهریانی است؟ (۱۰۴)

و بگو: هر عملی که می‌خواهید انجام دهید. به زودی خدا و پیامبر و مؤمنان اعمال شما را می‌بینند و به زودی به سوی خدائی که از پنهان و آشکار آگاه است، برگردانده می‌شوید و شمارا به آنچه انجام می‌دادید، آگاهتان خواهد کرد. (۱۰۵)

و گروه دیگری هستند که کارشان به فرمان خدا واگذار شده یا آنها را عذاب می‌کند و یا توبه آنها را می‌پذیرد و خدا دانای حکیمی است. (۱۰۶)

بوداشت از آیات ۱۰۲-۱۰۶ (مرحله توبه)

سالک الى الله باید به دو موضوع که ظاهرآ از خاطره‌ها رفته ولی از دستورات اسلام است در مرحله توبه متوجه باشد:

اول آنکه باید به کوتاهیهای خود در امر دین نزد استادش اعتراف کند تا استادش بتواند دستورات توبه را صحیح و کامل به او بگوید.

دوم آنکه از اموالش صدقه بدهد تا از گناهان پاک گردد و تزکیه شود و مورد رحمت خاص خدای تعالی و رسولش واقع گردد و آرامش پیدا کند و خدای تعالی توبه‌اش را پذیرد.

آیات ۱۰۷-۱۱۰ از سوره توبه

وَالَّذِينَ أَتَخْذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفُرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْضَادًا

لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَخْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى وَاللَّهُمَّ

يَشَهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ (۱۰۷) لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا مَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ

أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ رِجَالٌ يُحْبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ

الْمُطَهَّرِينَ (۱۰۸) أَقْنَ أَسَسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانِ خَيْرٍ

أَمَّنْ أَسَسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارِ فَأَهْمَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (۱۰۹) لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِبَّةً فِي قُلُوبِهِمْ

إِلَّا أَنْ تَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (۱۱۰)

ترجمه آیات ۱۰۷-۱۱۰

وکسانی که مسجدی ساختند برای ضرر رساندن به مسلمانان و تقویت کفر و برای تفرقه بین مؤمنین و کمینگاهی برای کسی که با خدا و پیامبرش قبلًا به جنگ برخاسته بود و آنها سخت قسم می خوردند که ما جز نیکی قصدی نداریم و خدا شهادت می دهد که آنها دروغ می گویند. (۱۰۷)

در آن مسجد به هیچ وجه به عبادت نایست، زیرا مسجدی که از روز اوّل بر اساس تقوی بنا شده، بهتر است که در آن عبادت کنی. در آن مسجد مردانی هستند که دوست دارند روح خود را پاک و تزکیه کنند و خدا پاکیزه ها را دوست می دارد. (۱۰۸)

آیا کسی که ریشه و اصل کار خود را بر پایه تقوی و رضاایت خدا قرار داده بهتر است یا کسی که بنای کار خود را بر کنار پر نگاه سستی بنا کرده که با آن در آتش جهنم می افتد؟ و خدا گروه ست مگران را هدایت نمی کند. (۱۰۹)

هیچ وقت شک و تردید از دل کسانی که آن مسجد را بنا کرده اند بیرون نمی رود، مگر آنکه دلها یشان پاره پاره شود و خدا دانای حکیمی است. (۱۱۰)

برداشت از آیات ۱۰۷-۱۱۰ (نفاق)

سالک الی الله باید بیشتر از هر چیز از نفاق و تفرقه بین مسلمانان بترسد. زیرا خدای تعالی مسجدی را که جمعی از منافقین برای تفرقه بین مسلمانان درست کرده بودند، نامش را مسجد ضرار گذاشته و دستور خراب کردنش را داده است. بنابر این باید مسلمانان خود را از صفات رذیله پاک کنند و اعمالشان می باشد و آنها را با هدایت خاص خود راهنمایی فرماید.